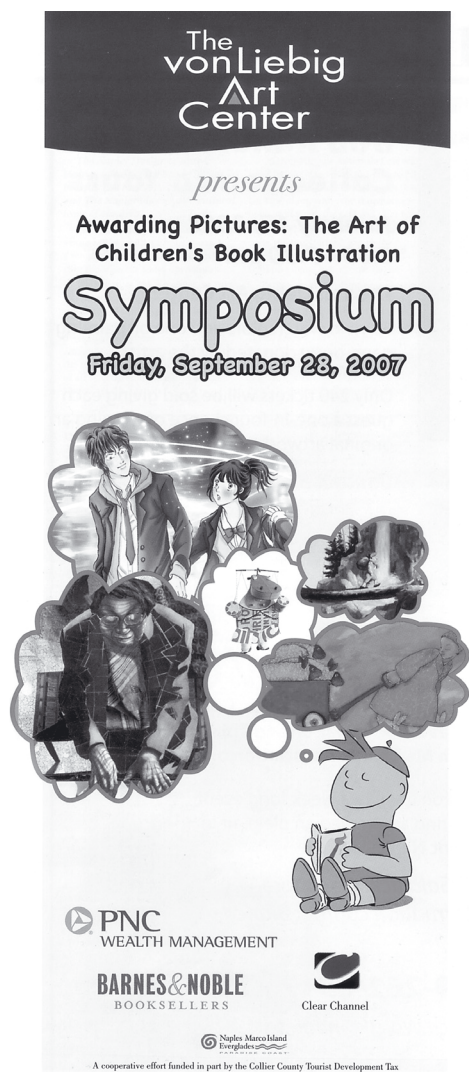

Anita Wincencjusz-Patyna

Awarding Pictures: The Art of Children's Book Illustration Naples, Floryda (USA) – 8 września do 28 października 2007. Relacja z wystawy i sympozjum poświęconych sztuce ilustracji książkowej dla dzieci

Naples Art Association, organizacja działająca w The von Liebig Art Center, z siedzibą w miejscowości Naples na zachodnim wybrzeżu Florydy, przez bez mała dwa miesiące eksponowała oryginalne projekty ilustracji, stworzone przez uznanych amerykańskich artystów w ostatnim półwieczu z myślą o dziecięcym odbiorcy. Tytuł wystawy podkreślał, iż pokazywane na niej prace stanowią kwiat ilustracji pochodzącej ze Stanów Zjednoczonych, jako że realizacje te zostały już wcześniej wyróżnione na rozmaitych konkursach i przeglądach oraz nagrodzone przez środowiska artystyczne, wydawnictwa i czytelników. Głównym celem wystawy było pragnienie zwrócenia uwagi na miejsce i znaczenie, jakie ilustracja książkowa dla dzieci ma w świecie sztuki, a także na obszarze literatury tworzonej dla młodego czytelnika, zarówno w USA, jak i w innych krajach. Wybór spośród nagradzanych artystów miał zapewnić wysoki poziom prezentacji. Zadbano także o maksymalną różnorodność technik pokazywanych prac, wynikającą po części z zamierzonego szerokiego przekroju chronologicznego, od tradycyjnych szkiców ołówkiem i akwarelą, przez dużoforformatowe „obrazy” czy kolaże, po obiekty trójwymiarowe. Atrakcyjność wystawy dla młodego odbiorcy zapewniały specjalne podpisy umieszczane pod eksponatami, nawiązujące bezpośredni dialog z widzem, stworzenie przestrzeni przeznaczonej do twórczej zabawy oraz ilustrowane książki dla dzieci dostarczone przez Barnes and Nobles (jednego z największych amerykańskich

Bryan Collier, ilustracja do książki Williego Perdomo, *Visiting Langston*, New York: Henry Colt & Company, 2002

wydawców, a jednocześnie jednego ze sponsorów wystawy). Ciekawość wszystkich zwiedzających mogły zaspokoić prace wybranych artystów przeznaczone dla dorosłego odbiorcy, prezentowane z propozycjami dla dzieci, oraz pokazanie różnych etapów, jakie ma do pokonania projekt autorski, nim stanie się gotową ilustracją w jednym z wielu tysięcy egzemplarzy nakładu. Oryginalne prace zostały wypożyczone na wystawę ze zbiorów: Grummond Children's Literature Collection, Mazza Collection, New England Gallery, Biblioteki Uniwersyteckiej w Princeton (Princeton University Library). Obok znanych na całym świecie rysunków Richarda Scarry'ego pokazano najnowsze prace Bryana Colliera, Pablo Cano oraz Misako Rocks – uczestników międzynarodowego sympozjum towarzyszącego wystawie.

Sympozjum pod tym samym co wystawa tytułem zostało zorganizowane na jej półmetku – 28 września. Dzień rozpoczęły warsztaty dla młodzieży prowadzone przez Pablo Cano – międzynarodowego artystę z Kuby (obecnie mieszkającego i pracującego w Miami), zajmującego się nie tylko ilustracją, czynnego bowiem równolegle na polu malarstwa, rzeźby, a przede wszystkim teatru lalkowego, oraz Misako Rocks – amerykańską ilustratorkę pochodzącą z Tokio, wpisującą się w dobrze znany w Polsce, a niekoniecznie – jak się okazuje – w Stanach, nurt japońskiej manghi. W części przedpołudniowej młodzież z miejscowych szkół miała też okazję spotkać się z Bryanem Collierem – jednym z bardziej znanych obecnie amerykańskich ilustratorów, laureatem nagrody Coretta Scott King oraz zdobywcą prestiżowej Caldecott Honor Award. Warsztaty przybliżyły w sposób praktyczny działalność ilustratorską, spotkanie z Collierem miało natomiast pokazać młodym Amerykanom, jak ważna jest determinacja i wiara w powołanie, jako że sam

artysta nie mógł długie lata przebić się na rodzimym rynku ze swoją propozycją afroamerykańskiej książki ilustrowanej. Część popołudniową i wieczorną wypełniły prezentacje zaproszonych gości i dyskusja panelowa z ich udziałem. Prócz wymienionych P. Cano i B. Colliera, którzy przedstawili swoją twórczość i dotychczasowe osiągnięcia, m. in. posiłkując się przykła-

Pablo Cano, lalka *Hipopotam* z recyklingu, 2006

dami własnych prac, z referatami wystąpiły: Yeo-Joo Lim z Seulu (Korea Południowa), obecnie doktorantka na Uniwersytecie Illinois w Urbana-Champaign (USA) oraz Anita Wincencjusz-Patyna z Uniwersytetu Wrocławskiego. Pierwsza mówiła o udziale nagradzanych azjatyckich i azjatycko-amerykańskich artystów w kształtowaniu oblicza amerykańskiej książki ilustrowanej (*Award Winning Asian and Asian American Illustrators: An Analysis of American Picture Book*), druga zaś o źródłach światowego sukcesu tzw. „polskiej szkoły ilustracji” i jej nagradzanych twórcach (*Origins of the Worldwide Success of The So-Called 'Polish Illustration School': Winners of International Book Illustration Awards and Their Works*). Wszystkie wystąpienia zwracały uwagę na swoiste cechy kształtujące omawiane ilustracje, a wypływające częstokroć z poczucia kulturowej tożsamości. Zjawisko to korespondowało z postawioną w dyskusji kwestią wielokulturowości (czy równouprawnienia kultur) we współczesnej ilustracji książkowej dla dzieci. Skala problemu w Stanach Zjednoczonych jest naturalnie odmienna od sytuacji w Korei, na Kubie czy w naszym kraju. Jednocześnie dowodem na uniwersalność języka plastycznej kreacji w aspekcie różnic kulturowych stało się zbiegłe w czasie (wrzesień) uhonorowanie polskiej artystki Iwony Chmielewskiej Złotym Jabłkiem

tegorocznej edycji Biennale Ilustracji w Bratysławie za opracowanie graficzne elementarza dla koreańskich dzieci. Daleki Wschód (zwłaszcza Japonia i Korea Południowa) od dawna zafascynowany jest ilustracją europejską, a wśród bogactwa oferty jedną z bardziej cenionych jest ilustracja polska. Stany Zjednoczone wydają się być w tej dziedzinie bardzo hermetyczne, co zostało podkreślone przez uczestników panelu rezydujących w USA od urodzenia bądź od kilku lat co najmniej. Jednocześnie aplauz, z jakim spotkały się prezentowane reprodukcje polskich mistrzów ilustracji, zachęca do spojrzenia na drugą stronę Atlantyku jako na potencjalnego wdzięcznego odbiorcę naszej „książki z obrazkami”, wspartego ogromnym rynkiem wydawniczym. Może uda się powtórzyć sukces Janusza Grabiańskiego sprzed 30 lat...

Materiały z sympozjum dostępne on-line na stronie internetowej: www.naplesart.org

dr Anita Wincencjusz-Patyna

Historyk sztuki, adiunkt we wrocławskiej ASP. Zainteresowania badawcze autorki skupiają się na historii ilustracji książkowej XIX i XX w. oraz sztuce najnowszej.